

Životní jubileum Ing. Jiřího Kheka

V dubnu t. r. oslavil Ing. Jiří Khek významné životní jubileum – 85. narozeniny. Narodil se v Praze a 22 let svého dosavadního aktivního života pracoval v podniku Tesla Holešovice v odboru *rozvoje světelné techniky* jako vedoucí *oddělení aplikovaného výzkumu světla*, které svými výsledky významně přispělo k podpoře technického rozvoje světelné techniky na rezortní úrovni i k řešení osvětlení mnoha pracovišť se speciálními požadavky na osvětlení v bývalém Československu.

Pro tento obor byl sice neplánovaně, avšak velmi dobře odborně připraven předchozím studiem a praxí. Nejdříve vystudoval Vyšší průmyslovou školu optiky a jemné mechaniky v Přerově, na niž byl přijat po vyučení v tomto oboru a po dvouleté dělnické praxi. Po maturitě vystudoval obor slaboproudé elektrotechniky na Elektrotechnické fakultě ČVUT v Praze. Potom pracoval na katedře televizní a zvukové techniky jako odborný asistent pro obor rozhlasové techniky. Toto pracoviště musel pro svou aktivní činnost v církvi českobratrské na počátku 60. let dvacátého století opustit.

Při hledání nového zaměstnání se dozvěděl, že v tehdejší n. p. Tesla Holešovice se buduje útvar pro světelnou techniku. Po rozhovoru s vedoucím tohoto vznikajícího odboru pro rozvoj osvětlování Ing. Švehlou byl přijat a převzal vedení výzkumného úkolu zabývajícího se problematikou světla a vidění. Tím začalo období mnohaleté plodné a úspěšné práce našeho jubilanta a jeho oddělení na získávání podkladů pro správné osvětlení ve všech oblastech lidské činnosti, pro tvorbu doporučení a českých technických norem i pro řešení osvětlení pracovišť s výjimečnými požadavky na osvětlení.

Zpočátku byla práce malého oddělení podle požadavků vedení zaměřena na výzkum vlivu osvětlení na produktivitu práce. Ukázalo se, že to není vůbec jednoduchá záležitost. Bylo třeba vybudovat potřebnou laboratoř, vypracovat metodiku výzkumu, zacvičit pracovníky, získat a instruovat vhodnou skupinu pokusných osob atd. atd. Pro tuto činnost nebylo v podniku vyrábějícím světelné zdroje velké pochopení a ani stálé prostory. Pracoviště tedy fungovalo převážně v detašovaných místnostech a za dobu své existence

se několikrát stěhovalo. Vždy bylo nutné budovat celou laboratoř znovu. Díky velké trpělivosti, pracovitosti a schopnostem vedoucího – našeho jubilanta, a jeho nejbližších spolupracovníků se pokaždé podařilo činnost oddělení rychle obnovit a pokračovat v jeho práci. Ing. Khek v této souvis-

Obr. 1. Ing. Khek v rozhovoru s bývalými spolupracovníky p. Bohumilem Sádou a pí Růženu Duškovou (1999)

Obr. 2. Ing. Jiří Khek ve své pracovně (2008)

losti s vděčností vzpomíná na všechny své dlouhodobé spolupracovníky, zejména na externistu PhDr. Jaro Křivohlavého, CSc. a na svou „pravou ruku“, technika-všeuměla, pana Bohumila Šádu.

Výsledky práce a zásluhy Ing. Jiřího Kheka je možné posuzovat např. množstvím publikací v domácím i zahraničním odborném tisku. Sám nebo se spoluautory publikoval 57 článků v češtině a devět článků v němčině, angličtině nebo ruštině. O výsledcích výzkumu oddělení také velmi často přednášel. Mezi jeho nejvýznamnější vystoupení patří přednáška o způsobech měření informačního výkonu v Ústavu optiky Německé akademie věd a na konferenci Inženýrská psychologie, organizované Psychologickým ústavem Humboldtovy univerzity v Berlíně

v 60. letech. Dále s PhDr. H. Kainovou a MUDr. A. Krtilovou připravil přednášku o vlivu spektrálního složení světla na zrakové funkce, kterou na generálním zasedání Mezinárodní komise pro osvětlování CIE v japonském Kjotu přednesla paní Krtilová (text příspěvku v angličtině je ve sborníku z tohoto zasedání).

Přednášek o výsledcích výzkumu i o světle a vidění obecně v Československu přednesl Ing. Khek opravdu velmi mnoho a na organizaci těchto odborných akcí v rámci ČSVTS se často přímo podílel. V 70. letech minulého století napsal také učební texty a přednášel předmět *světlo a vidění* na ČVUT v rámci kurzu Osvětlování.

Hluboké znalosti z oboru využíval Ing. Khek také při řešení konkrétních problémů osvětlování na pracovištích v průmyslu i jinde. Zde je třeba uvést např. průzkum obtíží pracovníků na kulčkových strojích ve sklárně ve Světlé nad Sázavou a následně návrhy na řešení, které byly úspěšně zavedeny. Výsledky těchto prací byly využity ke zlepšení podmínek vidění na obdobných pracovištích v dalších sklárnách.

Oddělení Ing. Kheka mělo také patronát nad školou pro slabozraké děti v Praze a jeho realizované návrhy osvětlení v učebnách zásadně usnadnily výuku. Úspěšných výsledků výzkumu využitých v praxi bylo mnohem více a mnozí pracovníci nejružnějších profesí vděčí Ing. Khekovi a jeho oddělení za velké zlepšení podmínek vidění a celkového pracovního prostředí.

Ing. Khek se vlastně celý život věnoval bohužel činnosti. Přinášel lidem světlo, a to v přímém i přeneseném smyslu šířením důležitých odborných poznatků a jejich využíváním v praktickém životě. Kromě toho ve svém volném čase aktivně pracuje v církvi českobratrské, kde se dříve věnoval zejména mládeži. Sám vychoval tři syny a žije v harmonickém vztahu s manželkou Blankou.

Za všestrannou obětavou a užitečnou činnost patří Ing. Jiřímu Khekovi velké poděkování a přání dobrého zdraví do dalších let jeho plodného života.

Připojujeme se k tomuto přání, gratulujeme a přejeme všechno nejlepší.

Za redakci časopisu a bývalé spolupracovníky

Ing. Jiří Novotný, šéfredaktor